

Háttéranyag a KAP reformról született előzetes politikai megállapodásról

I. Előzmények

A KAP reform tárgyalások tekintetében 2021. május 25-26-én került sor egy szupertrilógusra, amellyel párhuzamosan május 26-27-én a Mezőgazdasági és Halászati Tanács (MHT) is ülésezett. A társjogalkotók pozíciója viszont akkor olyannyira eltért egymástól, hogy nem született meg a kompromisszum. A június 24-25-i trilóguson végül sikerült előzetes megállapodást elérnie a Tanácsnak és az EP-nek a KAP reform politikailag kiemelt kérdéseiben. Ezt követően a Mezőgazdasági és Halászati Tanács június 28-i ülésén a miniszterek támogatásukról biztosították a KAP reformcsomagról a júniusi szupertrilóguson elért kompromisszumot.

II. Az előzetes politikai megállapodás részletei

- **agrár-ökológiai alaprogram (eco-scheme):** a közvetlen kifizetések minimum 25%-át kell a gazdák által egyébként önkéntesen választható, az alap jövedelemtámogatás környezeti feltételeinek teljesítésén túlmutató „zöld” intézkedések megvalósítására fordítani. A kétéves tanuló időszakban egy 20%-os ún. „floor” mechanizmust vezetnek be *(külön %-os arány meghatározása, ami alatt nincs lehetőség a tervezett, de fel nem használt források más közvetlen kifizetésekre történő átcsoportosítására)*, így a maradék 5% esetében a fel nem használt források szabadon átcsoportosíthatók lesznek más közvetlen kifizetési jogcímre. Amennyiben az első két évben az alulköltés több mint 5%, akkor az 5% feletti részt a későbbi években az agro-ökológiai alaprogramra kell fordítani.
- **kondicionalitás:** a HMKÁ (Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot) 8 (vetésforgó) kapcsán lehetőség nyílik a terménydiverzifikációra, valamint a másodvetések elismerésére is. A HMKÁ 9 (nem termő területek és tájképi elemek) esetében nem került sor egységes százalékos küszöb meghatározására tagállami szinten. Üzemi szinten a szántóterület legalább 4%-át kell parlagon hagyni. A nem termő területek és tájképi elemek mértéke 7% kell, hogy legyen abban az esetben, ha a nitrogén-megkötő növények és köztes kultúrák - növényvédőszer alkalmazása nélkül – is beszámításra kerülnek. Ez esetben ebből 3%-ot kell parlagon hagyni. Mind a HMKÁ 8, mind a HMKÁ 9 esetében a 10 hektár alatti szántóterületek mentesülnek ezen előírások alkalmazása alól.
- **redisztributív támogatás:** a tagállam számára kötelező bevezetni a közvetlen támogatások 10%-ának megfelelő mértékben. Ettől akkor lehet eltérni, ha a tagállam bizonyítani tudja, hogy az újraelosztási célt más intézkedésekkel teljesíti.

- **capping:** alkalmazása **önkéntes**, amennyiben viszont egy tagállam annak bevezetése mellett dönt, akkor azt kötelezően 100 ezer euró fölött 100%-os mértékben kell alkalmaznia.
- **degresszió:** maximum **85% vonható el, 60 000 eurós összeghatár felett**. Ha a tagállam úgy határoz - mind a capping, mind a degresszió esetében - **lehetőség van a valódi munkabér költségek levonására**.
- **termeléshez kötött támogatások:** megmaradt a jelenleg is alkalmazott a **13+2%-os mérték**, azonban a támogatható termékek közül kikerült az étkezési burgonya, illetve beillesztették a víz keretirányelvre történő hivatkozást.
- **szociális kondicionalitás:** 2023-tól még csak önkéntes alapon kerül bevezetésre, azonban **2025-től kötelező** lesz alkalmazni.
- **II. pilléres (EMVA) kötelező zöld költési arány:** a vidékfejlesztési források **35%-át** kell környezet- és éghajlatvédelmi intézkedésekre fordítani, a természeti hátránnyal érintett területek támogatására fordított kifizetéseknek viszont csak 50%-a számítható bele. A többi beavatkozás – beleértve az állatjóléti kifizetéseket és zöld beruházásokat - 100%-os mértékben kerül beszámításra.
- **A Zöld Megállapodásban foglaltaknak történő megfelelés:** a Bizottság a KAP stratégiai tervek értékelése során figyelembe veszi, hogy azok mennyiben járulnak hozzá a Termőföldtől az Asztalig és a Biodiverzitás stratégiákban szereplő célokhoz.
- **fiatal gazda támogatás:** a közvetlen támogatási boríték **3%-ának megfelelő összeget** kell a fiatal gazdák támogatására támogatásra fordítani.
- **mezőgazdasági tartalékalap:** minden év elején 450 millió eurót különítenek el erre a célra. A pénzügyi fegyelmet végső megoldásként alkalmaznák a 2000 eurós küszöb megtartásával.

III. Következő lépések

- **Fontos megjegyezni**, hogy megállapodásban **foglaltak konkrét jogszabályi szövegbe foglalására** a július 1-jétől induló **szlovén elnökség** alatt kerül sor, tehát az előzetes megállapodásban szereplő szabályok **csak később fognak biztossá válni**.
- Ezután következik majd a **KAP reformcsomag** részét képező három jogszabály (KAP Stratégiai Terv rendelet, Horizontális rendelet és az Egységes közös piacszervezésről szóló rendelet módosítása) **formális elfogadása** mind a Tanácsban, mind az Európai Parlamentben.
- A tagállami KAP Stratégiai terveket pedig **2021. december 31-ig** kell benyújtani az Európai Bizottság felé.
- Az új KAP szabályozást – a kétéves átmeneti időszak után – **2023. január 1-jétől** kell majd alkalmazni.